

Bijen in de Biesbosch – Een ónzeker (handelings-)perspectief

Datum: 20-01-2023

Betreft: onjuiste informatie in GS brief aan de Provinciale Staten

“Met het onderzoek van EIS/Naturalis in de hand, en met behulp van de ervaring van beheerders en onze andere partners in de regio, komen wij tot het handelingsperspectief dat u in de bijlage aantreft.”

Zo lezen we in de GS-brief aan de Provincie van Zuid-Holland. Dit stuk baseert zich op niet bewezen aannames door onderzoekers van EIS en Naturalis. De hoogleraren David Kleijn en Koos Biesmeijer (Kleijn e.a., 2018) bepleitten: “De strenge regels voor het plaatsen van honingbijenvolken in natuurgebieden zijn volgens beide hoogleraren **gebaseerd op onvolledige bewijzen dat honingbijen een negatief effect hebben op wilde bestuivers en planten.**”

Inmiddels bestaat er sinds augustus 2022 een onderzoek, dat werd geïnitieerd door het ministerie van LNV, nu afgerond en gepresenteerd. In dit WENR-onderzoek (van Wageningen Environmental Research), worden eerdere aanbevelingen van EIS/ Naturalis sterk genuanceerd, zo niet onderuit gehaald.

In het “[Handelingsperspectief Bijen en Balsemien in de Biesbosch](#)” dat in de GS-brief wordt aangeboden, wordt voorbijgegaan aan dit belangrijk nieuwe onderzoek!

Bijenvolken in de Biesbosch: geen ‘piek’

“De afgelopen jaren is gebleken dat er een grote piek is in het aantal door imkers geplaatste honingbijenkasten in en rond het gebied.”

De laatste jaren zijn er door ontpoldering van de Noordwaardpolder verschuivingen te zien geweest van imkers die hun eerdere standplaatsen door deze herinrichting verloren hadden. Ook zijn er door beheerders van de Biesbosch officiële vergunningen voor standplaatsen ingetrokken. Imkers hebben toen hun bijenvolken meer naar de randen verhuisd, meestal iets meer in het zicht. Er is geen nulmeting wat betreft de werkelijke aantallen bijenvolken in de Biesbosch. Wij imkers betwijfelen zeer dat er de laatste jaren meer volken staan. Wel op andere plekken.

Wat word bedoeld met “grote piek”? Wij plaatsen pas bijenvolken als er een overvloed aan nectar te halen is.

Belangrijk onderzoek van de Universiteit in Wageningen

Wij imkers halen het WENR-rapport 3185 aan uit augustus 2022 (het WENR-rapport met de naam: “[Haalbaarheid van context-afhankelijke Richtlijnen ter preventie van Concurrentie wilde en gehouden bijensoorten op basis van risicoschattingen](#)”)

In dit rapport lezen we:

“Voedselaanbod kan sterk fluctueren per periode; dan kan voor die relevante periode gewerkt worden met een relevante voedselkaart en kan rekening gehouden worden met massale bloei in een

bepaalde periode.”

“Idealiter wordt dus gestreefd naar maatwerk; richtlijnen die zijn afgestemd op de lokale situatie”.

Massale bloei in een bepaalde periode: dat is zeker van toepassing op het gebied De Biesbosch.

Voedselconcurrentie?

Een ander punt dat hiermee samenhangt is of er wel voedselconcurrentie met wilde bijen bestaat in deze periode van overvloedige nectar en stuifmeelstroom? Honingbijen en de bedreigde solitaire bijen doen ieder hun eigen, andere, voedselplanten (waardplanten) aan. Hoe kan er dan sprake zijn van voedselconcurrentie? Honingbijen vliegen niet op de voedselplanten van bedreigde soorten. De levenscyclus van bedreigde soorten is al voorbij, voordat wij volken plaatsen. De voedselplanten van de bedreigde soorten worden steeds afgemaaid en hun habitats werden vernietigd door ondergelopen land en graafwerkzaamheden in het gebied!

Rapport uit Wageningen op verzoek van het min. van LNV

“We trekken hierin nauw samen op met de collega’s van de provincie Noord-Brabant, omgevingsdiensten, Staatsbosbeheer, omliggende gemeentes, waterschappen, het ministerie van LNV, bijenhouders”

Het opgestelde [“Handelingsperspectief Bijen en Balsemien in de Biesbosch”](#) heeft niet gewacht op **belangrijk nieuw onderzoek** in opdracht ministerie van LNV. Is dat niet een merkwaardige gang van zaken? De onderzoeken van Eis/ Naturalis zijn meest theoretische studies en ze beroepen zich op eerder wetenschappelijk onderzoek maar dat betreft andere gebieden. In geen van die onderzoeken is bewezen dat de honingbijen werkelijk wilde soorten verdringen! Ten tijde van de massale balsemienbloei is dat al helemaal twijfelachtig. Eis/ Naturalis geeft dat ook zelf toe! Maar geven vervolgens wel een heel ingrijpend advies.

Besluitvorming uitstellen – alle rapporten meenemen

Moet er geen ander handelingsperspectief opgesteld worden? Nu er een beter onderzoek gepresenteerd is? Moeten provincies, waterschappen en natuurbeheerders niet aan de bak met habitat herstel?

Bijvoorbeeld door een voor de wilde bijen beter dijkbeheer en maaibeleid, iets wat totaal niet op orde is, in en rondom de Biesbosch. In mijn geschreven stuk “REACTIE op Handelingsperspectief Bijen en Balsemien in de Biesbosch” staan meer aanbevelingen die de bedreigde bijen veel beter zouden helpen.